

Rudolf Jelínek: Úspěch zajistila košer výroba. Zakladatel firmy ale zemřel v Osvětimi

5. listopad 2019

Příběhy slavných značek



Příběhy slavných značek: Rudolf Jelínek. Autorka pořadu: Jitka Škápíková. Dramaturgie: Magdalena Šorelová. Na pořadu spolupracovali: Jan Kovařík a Světlana Lavičková. Mistr zvuku: Roman Špála. Zvukový designér: Jiří Litoš

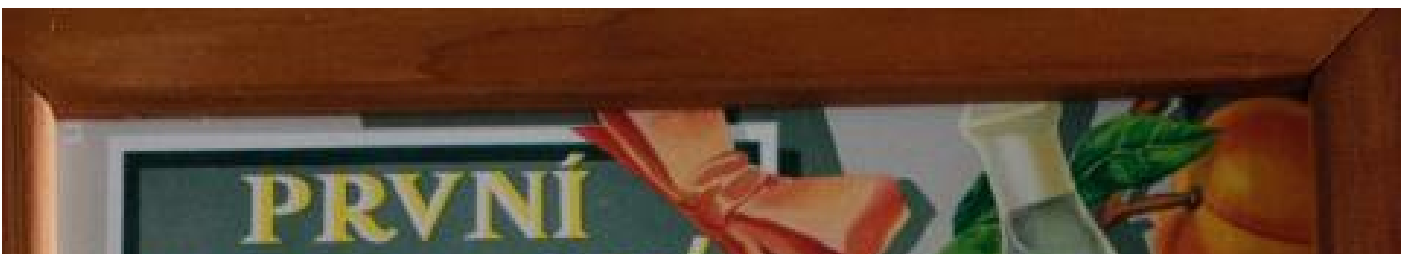
Délka audia 27:53

Foto Profimedia

Destiláty z Vizovic navazují na čtyřsetletou tradici. Ve 30. letech byl rozhodně ku prospěchu židovský původ majitele firmy. Ne tak za protektorátu.

Ve Vizovicích se odpradávná dařilo ovocným stromům, hlavně švestkám. Palírny tu vznikaly už v 16. století, nejmíc se ale obchodovalo se sušenými švestkami. Jenže po rakousko-uherské okupaci Bosny se na trhu objevily levnější bosenské švestky a Vizovickým skončily dobré časy.

Tekuté švestky místo sušených





První vizovická pálenice Karel Singer | foto: Norio Nakayama, Flickr, CC BY-NC-SA 2.0, ©

Když nejdou na odbyt švestky sušené, třeba půjdou tekuté, řekli si. Vedle domácích palíren tak rychle začaly vznikat i malé průmyslové podniky. V roce 1891 si jednu palírnu ve

Vizovicích pronajal a brzy i koupil 27letý Karel Singer, mladík židovského původu z Jindřichova u Hranic.

První vizovická pálenice Karla Singra si mezi ostatními držela vždy vedoucí postavení. Singerova pálenice brzy šířila věhlas valašské slivovice a borovičky daleko za hranice Moravy. Prvním konkurentem jí byl až Zikmund Jelínek, shodou okolností taky žid.

Singer versus Jelínek

Zikmund Jelínek se narodil v Luhačovicích a do Vizovic přišel kolem roku 1880. Už jako 23letý se stal ředitelem jedné z vizovických palíren a krátce potom sbíral zkušenosti i jako hostinský. Když získal od města výčepní koncesi, chyběl už jenom krůček k tomu, aby si pronajal vhodný pozemek.

V červnu 1891 byl „závod ku vyrábění kořalky“ schválen. Podniku se dařilo a firma sbírala ocenění na národopisných a průmyslových výstavách. Přes všechny úspěchy ale Singerově palírně zpočátku jen sotva dýchala na záda.



Palírna Rudolf Jelínek | foto: Norio Nakayama, Flickr, CC BY-NC-SA 2.0, ©

Krátký život značky Razov

Švestky plodily, Singerovi i Jelínkovi se dařilo, jiný odbyt pro ovoce nebyl, a tak se vizovičtí sadaři rozhodli založit další podnik na zpracování ovoce. Sdružili se do akciové společnosti a roku 1894 zřídili palírnu. Rolnický akciový závod ovocnářský Vizovice se ale dlouho při životě neudržel.





Rudolf Jelínek (1892–1944) | foto: autor neznámý, Wikimedia Commons, Public domain, ©

Zanikl po pouhých pěti letech. Zavinil to patrně nedostatek kapitálu a snad i nedbalé vedení. Nicméně zkratka společnosti Razov přežila a stala se ceněnou značkou, kterou užívali noví majitelé. V roce 1921 se jimi stali Rudolf a Vladimír Jelínkové.

Osudový židovský původ

Když se Rudolf osamostatnil, propůjčil firmě své jméno a začal s výrobou košer destilátů. S těmi se mu podařilo se ve 30. letech prosadit i na náročných zámořských trzích. Židovský původ majitele byl pochopitelně ku prospěchu. Ne tak v protektorátu.

V roce 1940 Rudolf Jelínek firmu prodal. Ta se nakonec dostala do rukou Němců. Její zakladatel byl v roce 1943 transportován do Terezína a v roce 1944 do Osvětimi. Tam taky ve věku 52 let zemřel.





11
fotografií

Co se s firmou dělo během druhé světové války? A po roce 1948 nebo 1989?